

پیش‌بینی گرایش به خودکشی بر اساس سبک‌های دلبستگی و صفات تاریک شخصیت با نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در دانشجویان دانشگاه فرهنگیان^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۲/۲۰

سیف الله رحمانی^۲، افتخار رحیمی^۳

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: جوانان به‌ویژه دانشجویان دانشگاه با مشکلات متعددی مواجه هستند که ناتوانی در مقابله با این مشکلات منجر به ظهور افکار خودکشی می‌شود. پژوهش‌ها حاکی از آن بود که افکار خودکشی به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده قوی برای خودکشی نوجوانان است؛ بنابراین هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی گرایش به خودکشی بر اساس سبک‌های دلبستگی و صفات تاریک شخصیت با نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در دانشجویان دانشگاه فرهنگیان بود.

روش: این پژوهش کاربردی از نوع توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان استان کردستان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ که برابر با ۲۰۰۰ دانشجو بود. حجم نمونه به‌وسیله جدول مورگان و کرجسی ۵۴۵ نفر تعیین گردید که با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه افکار خودکشی بک (۱۹۶۱)، حمایت اجتماعی ادراک شده‌ی زیمنت و همکاران (۱۹۸۸)، مقیاس تجدیدنظرشده دلبستگی بزرگسالان کولینز و رید (۱۹۹۰) و پرسش‌نامه شخصیت تاریک جانسون و وبستر (۲۰۱۰) استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از در بخش آمار توصیفی از گزارش فراوانی، میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از محاسبه‌ی ضریب همبستگی اسپیرمن با نرم‌افزار SPSS و مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار PLS استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی و نیز صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی تأثیر معناداری ندارند. اما حمایت اجتماعی ادراک شده بر گرایش به خودکشی تأثیر منفی و معناداری دارد. نتایج حاصل از بررسی متغیر میانجی هم نشان داد که حمایت اجتماعی در رابطه بین سبک دلبستگی ایمن و صفات تاریک شخصیتی با گرایش به خودکشی تأثیری نداشته؛ اما در رابطه بین سبک دلبستگی ناایمن و اجتنابی با گرایش به خودکشی مؤثر بوده و باعث کاهش گرایش به خودکشی می‌شود.

نتیجه‌گیری: بنابراین می‌توان نتیجه گرفت، شناخت عوامل پیش‌بینی‌کننده و میانجی گرایش به خودکشی می‌تواند در کاهش بروز خودکشی و تغییر گرایش‌ها و افکار دانشجویان کمک کند. به‌واقع سازمان‌ها و نهادهای مرتبط می‌توانند با آموزش صحیح والدین برای حمایت بهتر از فرزندان و نیز تقویت سبک‌های دلبستگی ایمن به‌صورت طولی و زمانی به کاهش آمار و ارقام تمایل به خودکشی و به‌تبع آن خودکشی و نیز به بهبود عملکرد و انگیزه دانشجویان کمک نماید و بر کارایی سیستم آموزشی نیز بیفزاید.

کلمات کلیدی: گرایش به خودکشی، سبک‌های دلبستگی، حمایت اجتماعی ادراک شده، صفات تاریک شخصیت، دانشجو معلم.

۱. این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد افتخار رحیمی می‌باشد.

۲. استادیار گروه آموزشی روان‌شناسی و مشاوره دانشگاه فرهنگیان تهران، ایران

* نویسنده مسئول: rahmaniseifola@gmail.com

۳. کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.

Predicting Suicidal Tendencies Based on Attachment Styles and Dark Personality Traits with The Mediating Role of Perceived Social Support in Farhangian University Students

Received: 2024/12/30

Accepted: 2025/5/10

Saifollah Rahmani^{*1}, Eftekhar Rahimi²

Original Article

Abstract

Introduction: University students, particularly young adults, face significant challenges—including academic, occupational, and interpersonal stressors—that may contribute to suicidal ideation when left unaddressed. Given that suicidal thoughts strongly predict suicide risk, this study aimed to investigate the predictive role of attachment styles and dark personality traits in suicidal tendencies, with perceived social support as a mediator, among students at Farhangian University of Kurdistan Province.

Method: This applied descriptive-correlational study included a statistical population of 2,000 students. Using Morgan and Krejci's sampling table, a sample of 545 participants (297 male, 248 female) was selected via random sampling. Data were collected using validated measures: the Beck Suicidal Ideation Scale (1961), Zimet et al.'s Multidimensional Scale of Perceived Social Support (1988), Collins and Read's Revised Adult Attachment Scale (1990), and Johnson and Webster's Dark Triad Personality Inventory (2010). Descriptive statistics (frequency, mean, standard deviation) and inferential analyses (Spearman's correlation, structural equation modeling via SPSS and PLS software) were employed.

Results: Secure, avoidant, and anxious attachment styles, as well as dark personality traits, did not significantly predict suicidal tendencies. However, perceived social support had a significant negative effect on suicidal tendencies. Mediation analysis revealed that while social support did not mediate the relationship between secure attachment or dark traits and suicidality, it significantly reduced suicidal tendencies in the context of insecure and avoidant attachment styles.

Conclusion: These findings highlight the protective role of social support against suicidality, particularly among students with insecure attachment styles. Interventions aimed at strengthening parental support, fostering secure attachment, and enhancing perceived social support may help mitigate suicidal tendencies, thereby improving student well-being and academic outcomes.

Keywords: Suicidal Tendencies, Attachment Styles, Perceived Social Support, Dark Personality Traits, Student Teachers.

1 Assistant Professor, Department of Counseling and Psychology, Farhangian University, Tehran, Iran

* Corresponding Author: rahmaniseifola@gmail.com

2 Master of Science in Clinical Psychology, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran

مقدمه

در ایران، خودکشی یک نگرانی جدی و پنجمین عامل مرگ است (قنبری، ملکوتی، نجومی، علوی و خالق پرست^۱، ۲۰۱۵). فراتحلیل خودکشی در ایران نشان داده است که خودکشی و خودکشی کامل به ترتیب ۵/۲۶ و ۴/۶ در هر ۱۰۰۰۰ نفر بوده است (روحانی و اسماعیلی^۲، ۲۰۲۰). میانگین سنی خودکشی ۲۵ سال است و ۲۱ درصد از خودکشی‌ها توسط دانشجویان دانشگاه انجام شده است (روحانی و اسماعیلی^۳، ۲۰۲۰). نتایج مقایسه ۴۹ کشور در حال توسعه مشخص کرد، میانگین شیوع افکار خودکشی ۱۵/۳ درصد است (افرازی زاده، بقولی، جاویدی و سهرابی^۴، ۱۴۰۲) و این افکار خودکشی به عنوان پیش‌بینی‌کننده قوی برای خودکشی نوجوانان است (عصاری، بویس، بازرگان و کالدول^۵؛ ۲۰۲۰). تخمین زده می‌شود، حدود ۶۰ درصد از افراد دارای ایده خودکشی معمولاً یک سال پس از پیدایش ایده در ذهنشان، اقدام به خودکشی می‌کنند (کینگ^۶ و همکاران^۷، ۲۰۱۹). افکار خودکشی همه انواع افکار و تمایل به برنامه‌ریزی برای پایان دادن به زندگی را تعریف می‌کند که معمولاً تحت استرس زندگی فعال می‌شود (گیوها^۸، ۲۰۱۷).

جوانان، به‌ویژه دانشجویان دانشگاه، با مشکلات متعددی مانند چالش‌های آموزشی، شغلی و بین‌فردی مواجه هستند (کوپرو، تیس و کامپس^۹، ۲۰۱۷) که همین امر ممکن است منجر به بروز خودکشی در بین دانشجویان شود، به این ترتیب، اقدام جدی در چنین مواقعی اهمیت زیادی در پیشگیری از مشکلات روانی دارد (مک‌کارتی، تریس، اودونوان، برادی نوین، مورفی، اوشی و اورینگان^{۱۰}، ۲۰۱۸). در بررسی عوامل خطر خودکشی در دانشجویان پزشکی، نتایج متناقضی در رابطه با تأثیر عوامل جمعیت‌شناختی (شامل سن، جنسیت، وضعیت ارتباطی و سایر خصوصیات) بر افکار خودکشی به دست آمد. عوامل خطر در این گروه اجتماعی، سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های شخصیتی اهمیت قابل‌توجهی داشتند (موانیا، اوینو و کیماتو^{۱۱}، ۲۰۲۳؛ ژانگ، لی، چن، ایوالدز کوپست و لیو^{۱۲}، ۲۰۱۷؛ روحانی و اسماعیلی^{۱۳}، ۲۰۲۰؛ کمپوس و ماسکوتا^{۱۴}، ۲۰۱۴؛ اوزر، بیلدیریم و ارکوچ^{۱۵}، ۲۰۱۵) اما نقش سبک‌های دلبستگی مهم‌تر از نقش ویژگی‌های شخصیتی است (گولد، لیک، کلینمن، گالفالوی، چاودری و مدنیک^{۱۶}، ۲۰۱۸).

بر اساس نظریه بالبی^{۱۷}، "دلبستگی"^{۱۸} به پیوند عاطفی بین افراد و مراقبان آنها در سال‌های اولیه زندگی آنها اشاره دارد. این پیوند منجر به شکل‌گیری الگوهای کار درونی مثبت و منفی در ارتباط با خود و دیگران می‌شود (بولبی، ۱۹۶۹). این مدل‌ها تقریباً تا بزرگسالی ثابت می‌مانند و سبک دلبستگی فرد را تعیین می‌کنند. به طور سنتی، آیزنورث سه سبک دلبستگی اولیه را در کودکان (آیزنورث، بلهار، واترز و وال^{۱۹}، ۲۰۱۵) و بزرگسالان (هازان و شاور^{۲۰}، ۱۹۸۷) به عنوان سبک‌های «ایمن»، «ناایمن اجتنابی» و «ناایمن مضطرب/دوسوگرا» معرفی می‌کند. این مدل‌های ذهنی به عنوان الگوهایی عمل می‌کنند که بر جنبه‌های مختلف زندگی فرد، از جمله نحوه ارتباط آن‌ها با افراد دیگر (فرالی^{۲۱}، ۲۰۰۲؛ هازان و شاور^{۲۲}، ۱۹۸۷) و خطر آسیب‌شناسی روانی (آلن^{۲۳} و همکاران^{۲۴}، ۲۰۱۷).

1. Ghanbari, Malakouti, Nojomi, Alavi & Khaleghparast
2. Rohani & Esmaeili
3. Assari, Boyce, Bazargan & Caldwell
4. King
5. Guha
6. Coiro, Bettis & Compas
7. McCarthy, Trace, O'Donovan, Brady-Nevin, Murphy, O'Shea & O'Regan
8. Mwanika, Owino & Kimatu
9. Campos & Mesquita
10. Özer, Yildirim & Erkoç
11. Gould, Lake, Kleinman, Galfalvy, Chowdhury & Madnick
12. Bowlby
13. Attachment
14. Ainsworth, Blehar, Waters & Wall
15. Hazan, & Shaver
16. Fraley
17. Allen

۲۰۰۷؛ سروف^۱، ۲۰۰۵) تأثیر می‌گذارند. دلبستگی ایمن یا نایمن ممکن است بسته به کیفیت مراقبت و پاسخگویی مراقبین ایجاد شود (اینزورث^۲ و همکاران، ۱۹۷۸). اضطراب دلبستگی و اجتناب از دلبستگی از ویژگی‌های سبک‌های دلبستگی نایمن هستند که ناشی از عدم پاسخگویی، خشن، در دسترس نبودن یا عموماً بی‌توجهی مراقبین نسبت به کودک است. افرادی که سبک‌های دلبستگی ایمن دارند نه اضطراب دلبستگی دارند و نه اجتناب در سطوح بالا. آنها دیدگاه مثبتی نسبت به خود و شخصیت‌های دلبستگی دارند (میکولینسر و شاور^۳، ۲۰۱۲). شواهد همچنین حاکی از آن است که افراد دارای سبک دلبستگی ایمن در مقایسه با افراد دارای سبک دلبستگی نایمن، دامنه محدودتری از علائم آسیب‌شناختی روانی و سطح بالاتری از عملکرد روانی اجتماعی را در طول زندگی خود نشان می‌دهند. (استپ، موریس، یاگی، رینولدز، رید و پیلکونیس^۴، ۲۰۰۸). گزارش‌های اخیر همچنین نشان می‌دهد که سبک‌های دلبستگی نایمن اجتنابی و مضطرب/دوسوگرا در بیماران خودکشی شایع‌تر است. در واقع، این افراد به دلیل حمایت ناکافی، پیامدهای مشکل‌سازتری را تجربه می‌کنند. علاوه بر این، این افراد علائم دیگری مانند بدبینی، اعتمادبه‌نفس پایین و ناامیدی دارند که می‌تواند زمینه را برای اقدام به خودکشی در شرایط سخت فراهم کند (بروجردی، کیمیایی، یزدی و صفا^۵، ۲۰۱۹).

وانگ، گئو، ژو، شن و یوو^۶ (۲۰۲۳) در پژوهشی نشان دادند که با استفاده از یک مدل دو عاملی برای ساختن ساختار سه‌گانه تاریک، تأثیرات سه‌گانه تاریک را بر افکار خودکشی و تأثیر میانجی بیگانگی اجتماعی را بررسی کردند و نشان دادند که هسته تاریک و ماکیاولیسم از طریق بیگانگی اجتماعی بر افکار خودکشی تأثیر می‌گذارند. یافته‌های این مطالعه نشان داد که چگونه ویژگی‌های سه‌گانه تاریک منجر به افکار خودکشی می‌شود. این ویژگی‌ها ممکن است افراد را مستعد مشکلات مختلف بین‌فردی مانند پرخاشگری رانندگی، رفتارهای قلدری و اعمال مجرمانه کند. اگرچه بسیاری از مطالعات بر مشکلات بین‌فردی و ویژگی‌های سه‌گانه تاریک متمرکز شده‌اند، مطالعات کمی ارتباط بین سه‌گانه تاریک و مشکلات درون‌فردی، به‌ویژه خودکشی را بررسی کرده‌اند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۳).

روان‌پریشی با تکانش‌گری بالا، تمایل به ریسک، همدلی کم، رفتارهای هیجان‌طلبانه و رفتارهای ضداجتماعی مشخص می‌شود (فورنهام، هاید و تریکی^۷، ۲۰۱۳). خودشیفتگی با تسلط، استحقاق و خودبینی بزرگ تعریف می‌شود (کریزان و هرلچ، ۲۰۱۸). ماکیاولیسم با رفتارهای دستکاری بین‌فردی و فریب نسبت به دیگران مشخص می‌شود (آبل، برویر، کوالتر و آستین^۸، ۲۰۱۶). علی‌رغم ویژگی‌های نسبتاً متمایز سه خصلت، مطالعات قبلی نشان داده‌اند که یک هسته تاریک مشترک در صفات سه‌گانه تاریک وجود دارد و این هسته با کنترل خود کم، تکانش‌گری بالا، پرخاشگری و دستکاری مشخص می‌شود (مانیئرو^۹ و همکاران، ۲۰۱۸؛ بادر و همکاران، ۲۰۲۱؛ مک لارن، ریما و تاراف^{۱۰}، ۲۰۱۷). هسته تاریک می‌تواند نوجوانان با تظاهرات بالایی از ویژگی‌های سه‌گانه تاریک را به تجربه سطوح بالایی از افکار خودکشی سوق دهد؛ زیرا ویژگی‌های اصلی هسته تاریک که در بالا ذکر شد همه عوامل مهمی برای پیش‌بینی افکار خودکشی بودند (ژو^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۴؛ جیا، وانگ و لین^{۱۲}، ۲۰۲۲). هر یک از ابعاد سه‌گانه تاریک به‌صورت متفاوتی بر افکار خودکشی تأثیر می‌گذارد. این صفات شخصیتی با بالارفتن احتمال تجارب

1. Sroufe
2. Ainsworth
3. Mikulincer & Shaver
4. Stepp, Morse, Yaggi, Reynolds, Reed & Pilkonis
5. Boroujerdi, Kimiaee, Yazdi & Safa
6. Wang, Guo, Zhou, Shen, & You
7. Furnham, Hyde & Trickey
8. Abell, Brewer, Qualter & Austin
9. Maneiro
10. McLarnon, Rima & Tarraf
11. Zhu
12. Jia, Wang & Lin

عاطفی لحظه‌ای منفی و بی‌تعادلی عاطفی همراه است و این موضوع خطر رفتارهای خود آسیب‌رسان را در آنان بالا می‌برد. به نظر می‌رسد سایکوپاتی از طریق پرخاشگری و تصمیم‌گیری مخاطره‌آمیز، افکار خودکشی را افزایش می‌دهد، درحالی‌که خودشیفتگی از طریق خصومت عاطفی، احساس شرم، علائم افسردگی و مشکل در تنظیم و تفسیر هیجانات منفی، باعث افزایش افکار خودکشی می‌شود (بخشی‌پور رودسری و حانیه، ۱۴۰۲). افراد ماکیاوول نیز فاقد راهبردهای مؤثر و سازگارانه برای مقابله با تکانه‌ها هستند که موجب می‌شود در موقعیت‌های فشارزا یا موقعیت‌هایی که فرد باید دست به انتخاب و تصمیم بزند به رفتارهایی پرخطر متوسل گردند (ویلسون، ون دورن و رنگ، ۲۰۲۳).

از دیگر متغیرهای مرتبط با خودکشی حمایت اجتماعی ادراک شده^۲ می‌باشد (آریا، اوگاردی، کالدیرا، وینکنت، ویلکوگس و ویش، ۲۰۰۹). حمایت اجتماعی ادراک شده به در دسترس بودن ذهنی مراقبت و کمک دریافتی از روابط اجتماعی اشاره دارد و با حمایت عاطفی (مانند ابراز همدلی)، حمایت ابزاری (مثلاً کمک در انجام وظایف خانه) و حمایت اطلاعاتی (مثلاً مشاوره مالی) مشخص می‌شود که می‌تواند از منابع مختلفی مانند دوستان یا خانواده ارائه شود (اسکاردر، پرت، اوئل مورین، گاریپی، جاستر، بووین و جفروی، ۲۰۲۰). در واقع به معنای اعتقاد فرد به موردعلاقه بودن، موردتوجه بودن و احساس پیوند با یک شبکه است و همین احساس پیوند خطر خودکشی را کاهش می‌دهد (وان^۵ و همکاران، ۲۰۲۲). حمایت اجتماعی ادراک شده به‌عنوان یک مؤلفه اساسی و مهم در رابطه با افکار خودکشی است، به‌نحوی که بررسی‌ها نشان می‌دهد افراد اقدام‌کننده به خودکشی اغلب حمایت اجتماعی ادراک شده پایینی دارند (ذن جی، ژنگ و وانگ^۶؛ ۲۰۲۰؛ لین^۷ و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش‌های پیشین بر نقش حمایت اجتماعی ادراک شده صحنه گذاشته‌اند (اسپارکس، میچل و لداک^۸؛ ۲۰۲۳؛ هو^۹ و همکاران، ۲۰۲۳؛ لی، تسانگ، لی، فیلیپس و کلاینمن^{۱۰}، ۲۰۲۰). همچنین مطالعات نشان داده‌اند که حمایت اجتماعی ادراک شده عاملی محافظتی در برابر افکار خودکشی می‌باشد (مسمیت، کلیمن، گلن، میلنر و ناک^{۱۱}، ۲۰۱۹).

حمایت اجتماعی ممکن است از طریق کاهش آثار منفی استرس‌های زندگی میزان احتمال اقدام به خودکشی را کاهش دهد، تا جایی که ارائه سطح ثابت و مناسب حمایت‌های اجتماعی تأثیر استرس‌های زندگی را به حداقل کاهش دهد (سیلوا^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۳). افزایش حمایت اجتماعی ادراک شده به خصوص حمایت از سوی خانواده در فرد با کاهش تفکرات و رفتارهای خودکشی‌ها بستگی دارد. در خانواده‌های نامتقارن و ناهماهنگ، توجه، احترام، تعهد و آگاهی اغلب نادیده گرفته می‌شود و این بی‌توجهی باعث عدم آگاهی از نیازها و خواسته‌های فرد شده و در نهایت باعث می‌شود که وی دست به خودکشی بزند (عرب، زراعتکار مکی، افتخاری کنزکی و افشارپور، ۱۴۰۳). حمایت اجتماعی ادراک شده با تقویت فرایند سازگاری و رشد روانی اجتماعی، بهزیستی روانی افراد را بهبود می‌بخشد و خطرپذیری آنها را کاهش می‌دهد. بنابراین، حمایت اجتماعی می‌تواند یک عامل محافظت‌کننده از فرد در مقابل افکار خودکشی و اقدام به خودکشی نوجوانان باشد (ماتو، لیو، لو و وانگ^{۱۳}، ۲۰۲۲) و همچنین

1. Wilson, Van Doorn & Dye
2. Perceived social support
3. Arria, O'Grady, Caldeira, Vincent, Wilcox & Wish
4. Scardera, Perret, Ouellet-Morin, Gariépy, Juster, Boivin & Geoffroy
5. Wan
6. Zeng, Zheng & Wang
7. Lin
8. Sparks, Mitchell & LeDuc
9. Hu
10. Lee, Tsang, Li, Phillips & Kleinman
11. Coppersmith, Kleiman, Glenn, Millner & Nock
12. Silva
13. Mao, Liu, Lu & Wang

به‌عنوان یک میانجی با کاهش تأثیرات نامطلوب ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی ناایمن به بهبود سلامت و بهزیستی روانی فرد کمک کرده و احتمال گرایش به خودکشی را نیز کاهش دهد.

بر اساس نتایج مطالعات، صفات تاریک شخصیتی باعث می‌شوند که فرد در پیش‌بینی پیامدهای مثبت یا منفی یک عمل دچار مشکل شود و در موقعیت‌های مختلف به رفتارهای تکانشی خود ادامه دهد که همین امر می‌تواند در افکار خودکشی مؤثر باشد، درحالی‌که حمایت اجتماعی باعث کاهش رفتار تکانشی می‌شود افکار خودکشی اولین گام برای پایان دادن زندگی و یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های خودکشی است و دانشجویان گروه سنی پرخطری برای خودکشی هستند؛ چراکه هم‌زمان با ظهور بزرگسالی، زمان دانشگاه دوره‌ای از بی‌ثباتی نسبی و احساسات مبارزه است. جوانان با سؤالات دشواری روبرو می‌شوند و سعی می‌کنند بفهمند که چه کسانی هستند و قرار است با زندگی خود چه کنند. اکثر جوانان تلاش می‌کنند تا راه‌حل‌های معناداری برای مشکلات رشدی خود بیابند. به‌عنوان مثال، آنها باید خود را با تجربیات استرس‌زا جدید، مانند دوری از خانه که مستلزم چالش‌های مقابله‌ای منحصربه‌فردی است، وفق دهند. متأسفانه، برخی از جوانان، از جمله دانشجویان کالج، خودکشی را راه‌حلی مناسب برای این چالش‌های زندگی استرس‌زا می‌دانند. افزایش آمار خودکشی و نیز افکار خودکشی در جامعه زنگ خطری است که به مسئولان و والدین هشدار می‌دهد تا اقداماتی نه درمانی؛ بلکه پیشگیرانه برای کاهش این معضل اتخاذ و اجرا نمایند. این امر مستلزم پژوهش‌هایی است که نقش عوامل پیشگیرانه مختلف را مورد بررسی قرار دهد. به همین منظور پژوهش حاضر سعی داشت تا به بررسی نقش پیش‌بینی‌کنندگی سبک‌های دلبستگی، صفات تاریک شخصیت با میانجی‌گری حمایت اجتماعی ادراک شده در دانشجویان دانشگاه فرهنگیان بپردازد.

روش

پژوهش حاضر توصیفی به روش همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان استان کردستان که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تشکیل می‌داد که برابر با ۲۰۰۰ دانشجو بود. برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده می‌شود. بدین‌صورت که حجم نمونه به‌وسیله جدول مورگان و کرجسی ۵۴۵ نفر تعیین گردید. سپس به روش تصادفی از بین آنها ۲۹۷ نفر دانشجوی پسر و ۲۴۸ نفر دانشجوی دختر انتخاب شدند. شرایط ورود به پژوهش: دانشجو بودن، دانشجوی دانشگاه فرهنگیان بودن، مقطعه کارشناسی بودن، در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ دانشجو بودن، دانشجو کلاس‌های انتخابی بودن، رضایت کامل جهت مشارکت در فرایند پژوهش داشتن بود و و ملاک خروج رعایت نشدن هریک از ملاک‌های ورود و نیز اعلام انصراف مشارکت کننده برای ادامه روند پژوهش می‌باشد.

ابزارهای پژوهش

در این پژوهش از پرسش‌نامه‌های افکار خودکشی بک (۱۹۶۱)، حمایت اجتماعی ادراک شده‌ی زیمنت و همکاران (۱۹۸۸)، مقیاس تجدیدنظرشده دلبستگی بزرگسالان کولینز و رید (۱۹۹۰) و پرسش‌نامه شخصیت تاریک جانسون و وبستر (۲۰۱۰) استفاده شد.

الف) پرسش‌نامه افکار خودکشی بک (BSSI): این مقیاس که در سال ۱۹۶۱ توس آرون بک ساخته شد دارای ۱۹ ماده می‌باشد پرسش‌نامه افکار خودکشی بک دارای ۳ مؤلفه تمایل به مرگ (۵ سؤال)، آمادگی برای خودکشی (۷ سؤال) و تمایل به خودکشی واقعی (۴ سؤال) است. هر ماده دارای سه گزینه است که به ترتیب با نمرات ۰ تا ۲ نمره‌گذاری می‌شود نمره بیشتر در این مقیاس نشان‌دهنده گرایش بیشتر به افکار خودکشی می‌باشد (انیسی، فتحی آشتیانی، سلیمی و احمدی، ۱۳۸۴). اعتبار مقیاس با استفاده از روش آلفای کرباخ، ضرایب ۰/۸۷ تا ۰/۹۷ و با استفاده از روش بازآزمایی، ۰/۵۴ بدست آمد. در ایران نیز پرسش‌نامه بک

اعتبارسنجی شد نتایج بدست آمده نشان داد که روایی هم‌زمان مقیاس برابر $0/76$ و اعتبار آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با $0/95$ می‌باشد (جانسون^۱، ۲۰۱۹).

ب) پرسش‌نامه حمایت اجتماعی ادراک شده: این پرسش‌نامه به‌وسیله زیمنت و همکاران (۱۹۸۸)، طراحی شده است. این پرسش‌نامه دارای ۱۲ سؤال می‌باشد. پرسش‌نامه حمایت اجتماعی ادراک شده، ادراک افراد را از منابع حمایت اجتماعی مختلف مانند خانواده، دوستان و دیگران مورد بررسی قرار می‌دهد. نمره‌گذاری سؤال‌های در طیف پنج‌درجه‌ای (۱ تا ۵) لیکرت است و همچنین دامنه نمره کل پرسش‌نامه نیز بین ۱۲ تا ۶۰ می‌باشد. پایایی این پرسش‌نامه در تحقیقات رستمی و احمدنیا (۱۳۸۹)، و سلیمی، جوکار و تیک پور (۱۳۸۸)، مطلوب گزارش شده است. در این تحقیق پایایی پرسش‌نامه حمایت اجتماعی ادراک شده با روش آزمون آلفای کرون باخ $0/۸۶$ محاسبه می‌گردد رستمی و احمدنیا، ۱۳۸۹؛ سلیمی، جوکار و تیک پور، ۱۳۸۸).

ج) مقیاس تجدیدنظرشده دلبستگی بزرگسالان کولینز و رید (۱۹۹۰): این مقیاس شامل خودارزیابی از مهارت‌های ایجاد ارتباط و خود توصیفی شیوه شکل‌دهی دلبستگی‌های نزدیک است که مشتمل بر ۱۸ ماده می‌باشد که با علامت‌گذاری روی یک مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت که از کاملاً مخالفم: (۱) تا کاملاً موافقم: (۵) تشکیل می‌گردد، در هر ماده سنجیده می‌شود. کولینز و رید بر پایه توصیف‌هایی که در پرسش‌نامه دلبستگی بزرگسالان هازن و شیور در مورد سه سبک دلبستگی وجود داشت، مواد پرسش‌نامه خود را تدارک دیده‌اند که تحلیل عوامل سه زیرمقیاس را مشخص می‌سازد که هر کدام شامل شش ماده است. این زیرمقیاس‌ها عبارتند از: ۱- وابستگی (میزانی که افراد به دیگران اعتماد می‌کنند و به آن‌ها متکی می‌شوند)، ۲- نزدیک بودن (میزان آسایش فرد در رابطه همراه با صمیمیت و نزدیکی هیجانی) و ۳- اضطراب (ترس از داشتن رابطه در ارتباط‌ها). کولینز و رید (۱۹۹۰) نشان دادند که زیر مقیاس‌های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی در طول ۸ ماه پایدار ماندند و در مورد قابلیت اعتماد مقیاس دلبستگی بزرگسال کولینز و رید میزان آلفای کرونباخ را برای هر زیر مقیاس این پرسش‌نامه در ۳ نمونه از دانشجویان گزارش دادند. باتوجه‌به این که مقادیر آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از $0/۸۰$ است آزمون از اعتبار بالایی برخوردار است. از سوی دیگر در پژوهش پاکدامن (۱۳۸۰) میزان اعتبار آزمون با استفاده از آزمون مجدد به‌صورت همبستگی بین این دو اجرا مشخص شده است. نتایج حاصل از دو بار اجرای این پرسش‌نامه بافاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که این آزمون در سطح $0/۹۵$ دارای اعتبار است (پاکدامن، ۱۳۹۷).

د) پرسش‌نامه شخصیت تاریک جانسون و وبستر (J-WDPQ): مقیاس شخصیت تاریک توسط جانسون و وبستر (۲۰۲۰) طراحی شده است و مشتمل بر ۱۲ گویه می‌باشد که به‌صورت (۱= اصلاً مرا توصیف نمی‌کند) تا (۳= کاملاً مرا توصیف می‌کند) نمره‌گذاری می‌شود این مقیاس یک مقیاس خودگزارشی سه عاملی است که شامل خودشیفتگی (۴گویه)، ماکیاولیستی (۴گویه) و جامعه‌ستیز (۴گویه) می‌باشد. ضمن آنکه گویه شماره ۷ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری شده است. قمرانی، صمدی، تقی نژاد و شمسی (۱۳۹۴) در پژوهش خود ضریب همبستگی بین خرده مقیاس ماکیاولیستی با نمره کل $0/۸۳$ ، خرده مقیاس پسیکوپاتی با نمره کل $0/۷۶$ و خرده مقیاس خودشیفتگی $0/۷۵$ برآورد کردند. همچنین میزان آلفای کرونباخ خرده مقیاس ماکیاولیستی را $0/۹۲$ ، خودشیفتگی $0/۶۸$ و پسیکوپاتی را $0/۴۰$ گزارش کردند و آلفای کرونباخ کل برابر $0/۷۸$ بود (قمرانی، صمدی، تقی نژاد و شمسی، ۱۳۹۴).

همچنین این پایان‌نامه با کسب مجوز از کمیته اخلاق با کد IR.IAU.SDJ.REC.1403.032 دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان انجام گرفت و بر اساس مدارک ارسالی مورد تصویب کمیته‌ی اخلاق واقع گرفته است. در جریان اجرای تحقیق، نکات ذیل رعایت گردید تا ضمن احترام به حقوق انسانی آزمودنی‌ها، مسایل قانونی نیز رعایت شده باشد: ۱- اخذ موافقت از مراجعین، هدف طرح پس از اطلاع‌رسانی. ۲- ارائه نتایج هریک از آزمودنی‌ها به ایشان در صورت تمایل. ۳- رعایت اصل امانت‌داری و محرمانه

ماندن نتایج آزمون‌ها و عملکرد فرد آزمون‌دهی‌ها. ۴- آزادی آزمون‌دهی‌ها برای خروج از مطالعه و یا توقف آزمون‌ها در هر مرحله و شرایط. ۵- ارائه خلاصه‌ای از نتایج کلی تحقیق به مراجعین علاقه‌مند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی از گزارش فراوانی، میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از محاسبه‌ی ضریب همبستگی اسپیرمن و تجزیه و تحلیل رگرسیون به روش هم‌زمان از نسخه‌ی ۲۶ تحت نرم‌افزار spss، همچنین مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار PLS استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها در زیر ارائه شده است. در این بخش ابتدا به توصیف متغیرهای جمعیت‌شناختی و توصیف متغیرهای اصلی پژوهش پرداخته شده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی نمونه آماری بر اساس مشخصات فردی

شاخص‌های آماری	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
جنسیت	پسر	۲۹۷	۵۴٪
	دختر	۲۴۸	۴۶٪
تحصیلات	کاردانی	۶	۱٪
	کارشناسی	۵۳۹	۹۹٪
	زیر ۲۰ سال	۱۲۰	۲۲٪
	۲۰ سال	۱۰۱	۱۸٪
سن	۲۱ سال	۱۴۷	۲۷٪
	۲۲ سال	۹۷	۱۸٪
	۲۳ سال به بالا	۸۰	۱۵٪
			۱۰۰٪

جدول بالا نشان می‌دهد که از بین ۵۴۵ نفر از که در این پژوهش شرکت داشته‌اند، ۴۶٪ دختر و ۵۴٪ پسر، ۱٪ دانشجوی کاردانی و ۹۹٪ دانشجوی کارشناسی، ۲۲٪ زیر ۲۰ سال، ۱۸٪ سن ۲۰ سال، ۲۷٪ سن ۲۱ سال و ۱۸٪ از ۲۲ سال و ۱۵٪ سن ۲۳ سال به بالا داشتند.

جدول ۲. آماره‌های توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
خانواده	۷	۳/۶۶	۴	۲۰
دوستان	۷/۹۱	۴/۰۶	۴	۲۰
اجتماع	۷/۳۸	۳/۷۸	۴	۲۰
حمایت اجتماعی ادراک شده	۲۲/۳۰	۱۰/۴۳	۱۲	۶۰
ماکیاولیستی	۸/۴۵	۴/۳۲	۴	۲۸
خودشیفتگی	۹/۵۰	۴/۴۰	۴	۲۸
جامعه‌ستیزی	۱۲/۶۹	۶/۵۳	۴	۲۸
صفات تاریک شخصیت	۳۰/۶۵	۱۲/۷۳	۱۲	۸۴
سیک دل‌بستگی ایمن	۱۴/۸۲	۵/۰۵	۶	۳۰
سیک دل‌بستگی اجتنابی	۱۳/۶۴	۴/۷۴	۶	۳۰
سیک دل‌بستگی اضطرابی	۱۳/۳۴	۵/۶۷	۶	۳۰
گرایش به خودکشی	۱۱/۶۴	۸/۹۰	۰	۳۸

اطلاعات جدول بالا نشان می‌دهد که میانگین شاخص حمایت اجتماعی ادراک شده ۲۲/۳۰ و حداقل و حداکثر آن ۱۲ و ۶۰ بوده است. میانگین صفات تاریک شخصیت در بین پاسخگویان نیز در حد متوسط به پایین بوده است؛ زیرا میانگین به‌دست‌آمده ۳۰/۶۵ و حداقل و حداکثر آن نیز به ترتیب ۱۲ و ۸۴ بوده است. میانگین شاخص گرایش به خودکشی در بین پاسخگویان نیز در حد متوسط به بالا بوده است؛ زیرا میانگین به‌دست‌آمده ۱۱/۶۴ حداقل و حداکثر آن نیز به ترتیب ۰ و ۳۸ بوده است. میانگین سبک دلبستگی ایمن در بین پاسخگویان نیز در حد بالا بوده است؛ زیرا میانگین به‌دست‌آمده ۱۴/۸۲ و حداقل و حداکثر آن نیز به ترتیب ۶ و ۳۰ بوده است. همچنین میانگین سبک دلبستگی اضطرابی در بین پاسخگویان نیز در حد پایین بوده است؛ زیرا میانگین به‌دست‌آمده ۱۳/۳۴ و حداقل و حداکثر آن نیز به ترتیب ۶ و ۳۰ بوده است. با توجه به اینکه داده‌ها در طیف لیکرت می‌باشند، به منظور بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از شاخص‌های چولگی و کشیدگی استفاده شد که نسبت مقادیر چولگی و کشیدگی به خطای استاندارد در متغیرهای مورد بررسی بیشتر از بازه‌ی (۲، -۲) بود. با استناد به نتایج حاصل از آزمون نرمالیتی توزیع داده‌های متغیرهای تحقیق که دارای توزیع نرمال نمی‌باشند؛ بنابراین برای آزمون مدل از نرم افزار Smart PLS استفاده شد.

جدول ۳. همبستگی اسپیرمن بین حمایت اجتماعی ادراک شده، صفات تاریک شخصیت و سبک دلبستگی با تمایل به خودکشی

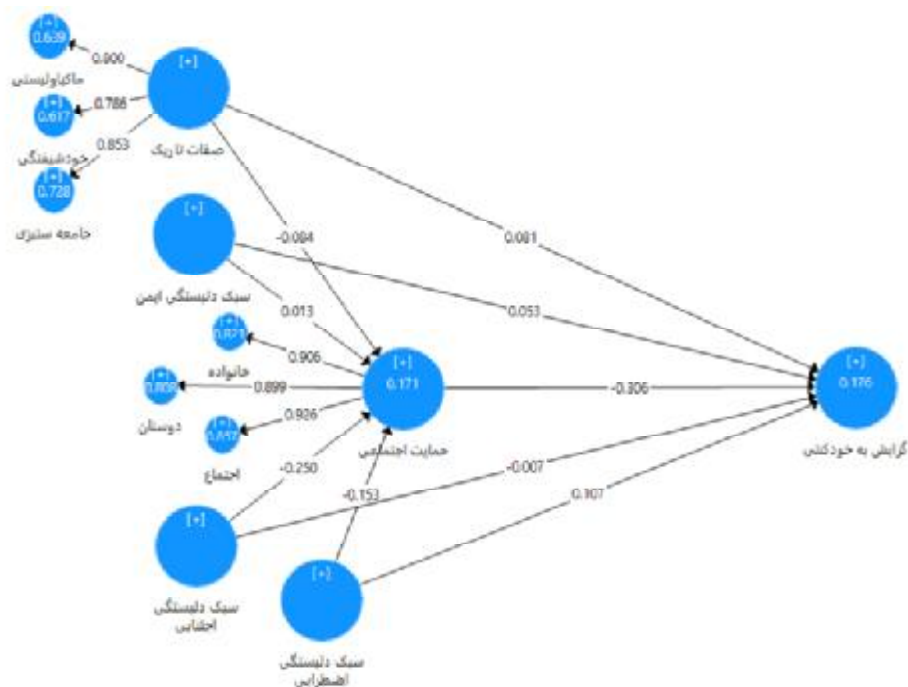
متغیرها	گرایش به خودکشی
حمایت اجتماعی ادراک شده	۰/۳۵۶**
صفات تاریک شخصیت	۰/۲۰۴**
سبک دلبستگی ایمن	۰/۱۷۲**
سبک دلبستگی اجتنابی	۰/۲۵۸**
سبک دلبستگی اضطرابی	۰/۲۶۲**

باتوجه به معنادار نشدن آزمون نرمال بدن داده‌ها، به‌منظور بررسی همبستگی رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده، صفات تاریک شخصیت و سبک دلبستگی با تمایل به خودکشی از همبستگی اسپیرمن استفاده شده است که نتایج آن در زیر ارائه شده است. باتوجه به جدول بالا همبستگی بین کلیه متغیرهای پژوهش در سطح اطمینان ۹۹ درصد تأیید شد. به دلیل اینکه سطح معناداری مربوط به روابط برابر کلیه متغیرها کمتر از میزان ۰/۰۱ می‌باشد؛ لذا می‌توان گفت بین کلیه متغیر همبستگی معناداری وجود دارد.

جدول ۴. شاخص‌های برازش کلی مدل

شاخص‌های برازش	NFI	SRMR
برازش قابل قبول	$\geq 0/80$	$< 0/08$
برازش محاسبه شده	۰/۸۱۱	۰/۰۷۱

جدول ۴ نتایج شاخص‌های برازش مدل را نشان می‌دهد که با توجه به این شاخص‌ها مقدار شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد (SRMR) از ۰/۸ کمتر و مطلوب می‌باشد، مقدار شاخص تناسب هنجار (NFI) یا شاخص بنتلر و بونت بین ۰ و ۱ و به ۱ نزدیکتر است و این امر برازش مطلوب مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۵. نتایج شاخص‌های پایایی ضریب پایایی ترکیبی

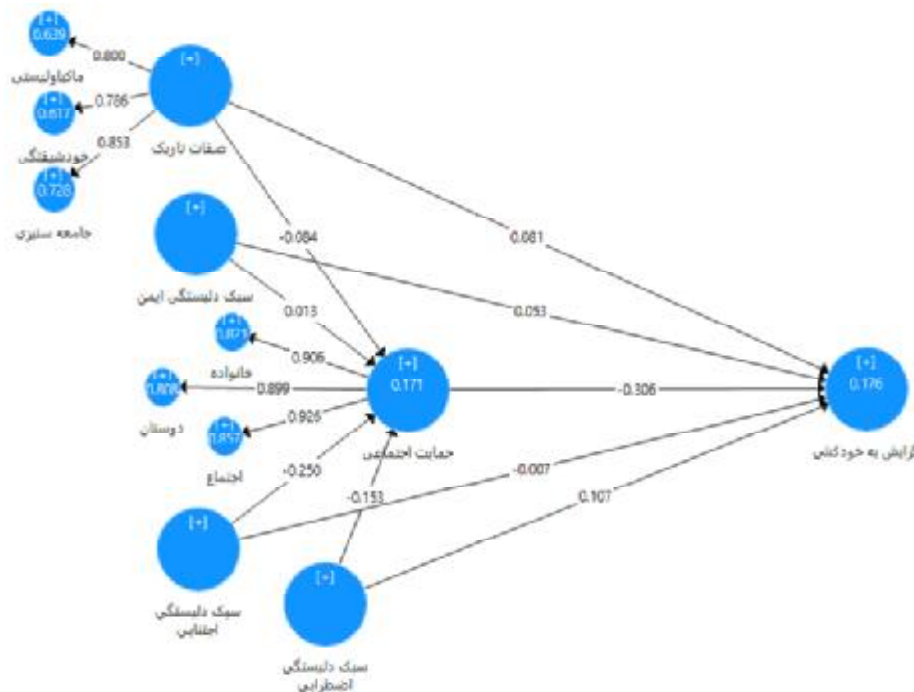
متغیر مکنون		پایایی ترکیبی (C.R)	
سطح دوم	سطح اول		
حمایت اجتماعی ادراک شده	گرایش به خودکشی	-	۰/۹۶
	خانواده	۰/۹۱	۰/۹۵
	دوستان	۰/۹۲	
	اجتماع	۰/۸۹	
صفات تاریک شخصیت	خودشیفتگی	۰/۸۰	۰/۸۹
	ماکیاولیستی	۰/۸۰	
	جامعه‌سنیزی	۰/۹۰	
	ایمن	۰/۶۸	-
سبک‌های دلبستگی	اجتنابی	۰/۶۶	
	اضطرابی	۰/۸۳	

در این مدل صفات تاریک شخصیت دارای پایایی ترکیبی ۰/۸۹، سبک دلبستگی ایمن ۰/۶۸، سبک دلبستگی اجتنابی ۰/۶۶، سبک دلبستگی اضطرابی ۰/۸۳، گرایش به خودکشی ۰/۹۶ و حمایت اجتماعی ادراک شده ۰/۹۵. نشان می‌دهد که متغیرهای مکنون سطح اول و دوم دارای پایایی ترکیبی مناسبی می‌باشند. همان‌طور که در جدول ۵ ملاحظه مشاهده می‌شود، نتایج ضریب پایایی ترکیبی متغیرها آورده شده است که باتوجه به حدود گفته‌شده (بیشتر از ۷) نتیجه می‌شود که مقدار ضرایب پایایی ترکیبی برای تمامی سازه‌های پژوهش موردقبول می‌باشند.

جدول ۶. نتایج بررسی روایی همگرا با معیار AVE

متغیر مکنون	واریانس استخراج‌شده	
	سطح دوم	سطح اول
حمایت اجتماعی ادراک شده	-	گرایش به خودکشی
		خانواده
		دوستان
		اجتماع
صفات تاریک شخصیت	-	خودشیفتگی
		ماکیاولی
		جامعه‌ستیزی
سبک‌های دلبستگی	-	ایمن
		اجتنابی
		اضطرابی

میانگین واریانس استخراج‌شده، معیار ارزیابی روایی همگرا به معنی میانگین واریانس مشترک بین متغیر مکنون و معرف‌هایش می‌باشد و حداقل مقدار قابل قبول ۰/۵۰ است (داوری و رضازاده، ۱۳۹۳). در این مدل روایی همگرا متغیر صفات تاریک شخصیت ۰/۷۰، سبک دلبستگی ایمن ۰/۵۶، سبک دلبستگی اجتنابی ۰/۵۷، سبک دلبستگی اضطرابی ۰/۵۴، گرایش به خودکشی ۰/۶۱، و حمایت اجتماعی ادراک شده ۰/۶۶ می‌باشند و نشان می‌دهد که همه متغیرهای مکنون سطح اول و دوم دارای روایی همگرای مناسبی می‌باشند. نتایج پایایی در جدول ۵ و روایی همگرا در جدول ۶ ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، باتوجه‌به حدود گفته‌شده برای این معیار (بیشتر از ۰/۵) می‌توان گفت که تمامی سازه‌های تحقیق در حد مناسب بوده و مطلوبیت مدل‌های اندازه‌گیری را تأیید شد. لازم به ذکر است که این معیار برای متغیرهای مرتبه دوم و بالاتر به صورت دستی محاسبه شد.

نمودار ۱. نمودار مسیر به همراه ضرایب استاندارد در مدل نهائی

به منظور بررسی برازش مدل از شاخص برازش از فورنل و لارکر استفاده شد که نتایج آن‌ها در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۷. ماتریس فورنل و لارکر جهت بررسی روایی واگرا

گرایش به خودکشی	خانواده	دوستان	اجتماع	خودشیفتگی	ماکیاولی	جامعه‌ستیزی	ایمن	اجتنابی	اضطرابی
۰/۹۶۰									
۰/۶۷۷	۰/۶۲۱								
۰/۴۹۰	۰/۵۳۱	۰/۵۶۴							
۰/۵۱۳	۰/۴۸۰	۰/۴۰۴	۰/۷۱۴						
۰/۵۲۰	۰/۵۰۷	۰/۴۰۶	۰/۶۲۵	۰/۶۲۹					
۰/۳۳۳	۰/۳۲۸	۰/۲۲۵	۰/۴۰۹	۰/۳۴۳	۰/۴۹۸				
۰/۳۶۹	۰/۴۵۷	۰/۴۱۱	۰/۳۵۲	۰/۳۲۳	۰/۲۷۶	۰/۷۵۴			
۰/۳۷۲	۰/۵۳۴	۰/۵۱۵	۰/۲۸۱	۰/۲۷۵	۰/۰۹۳	۰/۵۸۳	۰/۶۱۸		
۰/۳۸۵	۰/۳۹۷	۰/۳۳۱	۰/۵۳۴	۰/۳۸۶	۰/۳۰۱	۰/۲۵۵	۰/۲۶۵	۰/۴۹۰	
۰/۴۲۹	۰/۴۴۷	۰/۳۵۵	۰/۴۷۹	۰/۴۶۳	۰/۲۱۰	۰/۳۲۱	۰/۳۰۲	۰/۳۴۸	۰/۷۵۰

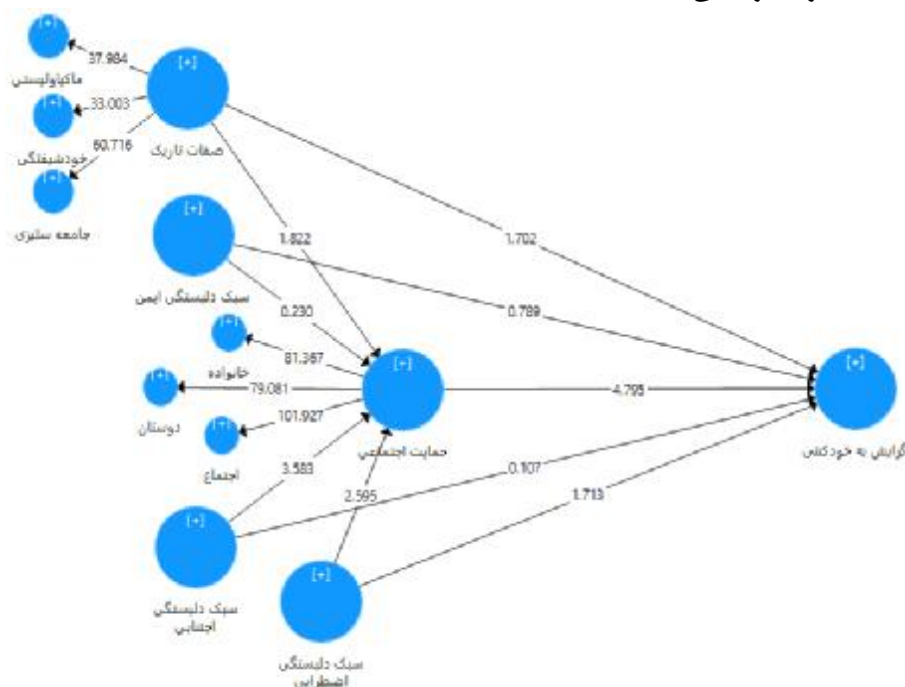
روایی واگرا، از معیارهای بررسی برازش مدل‌های بیرونی است. روایی واگرا، اندازه‌های است که یک سازه به درستی از سایر سازه‌ها با معیار تجربی متمایز می‌شود. این روایی در دو سطح معرف و متغیر مکنون محاسبه می‌شود. در سطح معرف برای محاسبه روایی واگرا، از بارهای عرضی استفاده می‌شود که لازم است بار یک معرف متناظر سازه، بیشتر از همه‌ی بارهای آن معرف روی سایر سازه‌ها باشد. در سطح متغیر مکنون از معیار فورنل - لارکر استفاده شد که ریشه دوم میانگین واریانس استخراج شده، هر متغیر مکنون باید بیشتر از بالاترین همبستگی آن سازه با سایر سازه‌های مدل باشد. منطق این سازه این است که یک سازه باید واریانس بیشتری با معرف‌های خود تا سایر سازه‌ها داشته باشد. نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد، همه‌ی متغیرهای مکنون دارای روایی واگرای قابل قبولی می‌باشند. با توجه به نتایج پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا می‌توان اذعان کرد که مدل‌های بیرونی، به نحوی مطلوب، توانایی اندازه‌گیری متغیرهای مکنون پژوهش را دارند.

جدول ۸. ضریب تعیین جهت ارزیابی مدل درونی

ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده
۰/۱۶۲	۰/۱۶۰
۰/۱۹۳	۰/۱۹۱
۰/۲۷۸	۰/۲۷۶
۰/۱۸۴	۰/۱۸۲
۰/۴۲۲	۰/۴۲۰
۰/۱۴۹	۰/۱۴۷
۰/۱۹۸	۰/۱۹۶
۰/۲۴۹	۰/۲۴۷
۰/۲۱۶	۰/۲۱۴
۰/۳۶۲	۰/۳۶۰

معیار بعدی که رایج‌ترین معیار ارزیابی مدل درونی است، ضریب تعیین (R^2) است که نشان‌دهنده دقت پیش‌بینی مدل است. سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳، و ۰/۶۷ به‌عنوان مقدار ملاک به ترتیب برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی در نظر گرفته می‌شود. همانطور که نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد، ضرایب تعیین متغیرهای مورد بررسی دارای مقدار متوسط می‌باشند. Q^2 نیز معیار ارزیابی مدل

درونی می‌باشد که نشان‌دهنده‌ی تناسب پیش‌بین مدل است. این معیار به‌وسیله رویه‌ی چشم‌پوشی محاسبه می‌شود که نقطه داده‌هایی در معرف‌های متغیرهای درون‌زا حذف و پارامترها با استفاده از نقاط باقیمانده برآورد می‌شود. مقدار بیشتر از صفر برای یک متغیر مکنون درون‌زای معین نشان‌دهنده‌ی تناسب پیش‌بین مدل مسیری برای این سازه‌ی خاص است. نتایج این معیار در جدول ۹ ارائه شده است و مطلوب می‌باشند.

نمودار ۲. نمودار مسیر به همراه ضرایب T در مدل نهائی

جدول ۹. نتایج مربوط به اثرات مستقیم معناداری روابط بین متغیرها

روابط بین متغیرها	β	T_value	سطح معناداری	نتیجه
اثرات مستقیم				
صفات تاریک شخصیت $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۰۸۱	۱/۶۹۴	۰/۰۹۰	غیر معنادار
حمایت اجتماعی ادراک شده $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	-۰/۳۰۶	۴/۷۴۹	۰/۰۰۱	معنادار
سبک دلبستگی ایمن $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۰۵۷	۰/۷۹۹	۰/۴۲۴	غیر معنادار
سبک دلبستگی اجتنابی $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	-۰/۰۰۷	۰/۱۰۸	۰/۹۱۴	غیر معنادار
سبک دلبستگی اضطرابی $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۱۰۷	۱/۷۲۷	۰/۰۸۴	غیر معنادار
اثرات کل				
صفات تاریک شخصیت $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۱۰۷	۲/۱۶۵	۰/۰۳۰	معنادار
حمایت اجتماعی ادراک شده $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	-۰/۳۰۶	۴/۷۴۹	۰/۰۰۱	معنادار
سبک دلبستگی ایمن $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۰۴۹	۰/۷۲۰	۰/۴۷۱	غیر معنادار
سبک دلبستگی اجتنابی $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۰۶۹	۱/۰۸۰	۰/۲۸۰	غیر معنادار
سبک دلبستگی اضطرابی $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۱۵۳	۲/۴۲۲	۰/۰۱۵	معنادار
اثرات غیر مستقیم				
صفات تاریک شخصیت $\rightarrow$ حمایت اجتماعی ادراک شده $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۰۲۶	۱/۶۷۱	۰/۰۹۵	غیر معنادار
سبک دلبستگی ایمن $\rightarrow$ حمایت اجتماعی ادراک شده $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	-۰/۰۰۴	۰/۲۲۳	۰/۸۲۳	غیر معنادار
سبک دلبستگی اجتنابی $\rightarrow$ حمایت اجتماعی ادراک شده $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۰۷۶	۲/۷۳۸	۰/۰۰۶	معنادار
سبک دلبستگی اضطرابی $\rightarrow$ حمایت اجتماعی ادراک شده $\rightarrow$ گرایش به خودکشی	۰/۰۴۷	۲/۱۵۵	۰/۰۳۱	معنادار

همان‌طور که در جدول ۹ ملاحظه می‌شود، بررسی ضریب اثر سبک دلبستگی ایمن بر گرایش به خودکشی در جدول نشان می‌دهد که این ضریب مسیر به میزان ۰/۰۶ برآورد شده است. باتوجه‌به اینکه مقدار عدد معناداری (Tvalue) برابر با ۰/۷۹۹ و از ۱/۹۶ کوچک‌تر می‌باشد و سطح معناداری (۰/۴۲۴) بزرگتر از ۰/۰۵ به‌دست‌آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نیست؛ یعنی سبک دلبستگی ایمن بر گرایش به خودکشی تأثیر معناداری ندارد. ضریب اثر سبک دلبستگی اجتنابی بر گرایش به خودکشی نیز نشان می‌دهد که این ضریب مسیر به میزان ۰/۰۰۷- برآورد شده است. باتوجه‌به اینکه مقدار عدد معناداری (Tvalue) برابر با ۰/۱۰۸ و از ۱/۹۶ کوچک‌تر می‌باشد و سطح معناداری (۰/۹۱۴) بزرگتر از ۰/۰۵ به‌دست‌آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نیست؛ یعنی سبک دلبستگی اجتنابی بر گرایش به خودکشی تأثیر معناداری ندارد. ضریب اثر سبک دلبستگی اضطرابی بر گرایش به خودکشی در جدول ۹ نشان می‌دهد که این ضریب مسیر به میزان ۰/۱۱ برآورد شده است. باتوجه‌به اینکه مقدار عدد معناداری (Tvalue) برابر با ۱/۷۲۷ و از ۱/۹۶ کوچک‌تر می‌باشد و سطح معناداری (۰/۰۸۴) بزرگتر از ۰/۰۵ به‌دست‌آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نیست؛ یعنی سبک دلبستگی اضطرابی بر گرایش به خودکشی تأثیر معناداری ندارد.

بررسی ضریب اثر حمایت اجتماعی ادراک شده بر گرایش به خودکشی نیز نشان داد که این ضریب مسیر به میزان ۰/۳۱- برآورد شده است. باتوجه‌به اینکه مقدار عدد معناداری (Tvalue) برابر با ۴/۷۴۹ و از ۱/۹۶ بزرگتر می‌باشد و سطح معناداری (۰/۰۰۱) کوچک‌تر از ۰/۰۱ به‌دست‌آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۱ معنادار است؛ یعنی حمایت اجتماعی ادراک شده بر گرایش به خودکشی تأثیر منفی و معناداری دارد. همچنین بررسی ضریب اثر صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی به میزان ۰/۰۸ برآورد شده است. باتوجه‌به اینکه مقدار عدد معناداری (Tvalue) برابر با ۱/۶۹۴ و از ۱/۹۶ کوچک‌تر می‌باشد و سطح معناداری (۰/۰۹۰) کوچک‌تر از ۰/۰۵ به‌دست‌آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نیست؛ یعنی صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی تأثیر معناداری ندارد.

جدول ۱۰. تأثیرات میانجی سبک‌های دلبستگی بر گرایش به خودکشی

تأثیر مستقیم	تأثیر غیرمستقیم	تأثیر کل	مقدار آماره (T)	سطح معناداری
۰/۰۵۷	-۰/۰۰۴	۰/۰۴۹	۰/۲۲۳	۰/۸۲۳
-۰/۰۰۷	۰/۰۷۶	۰/۰۶۹	۲/۷۳۸	۰/۰۰۶
۰/۱۰۷	۰/۰۴۷	۰/۱۵۳	۲/۴۲۲	۰/۰۱۵
۰/۰۸۱	۰/۰۲۶	۰/۱۰۷	۱/۶۷۱	۰/۰۹۵

همان‌طور که در جدول ۱۰ مشاهده می‌گردد، تأثیر غیرمستقیم سبک دلبستگی ایمن بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت اجتماعی ادراک شده با ضریب مسیر ۰/۰۰۴- و مقدار آماره تی ۰/۲۲۳ تأیید نشد. همچنین تأثیر کل مسیر سبک دلبستگی ایمن بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت اجتماعی ادراک شده ۰/۰۴۹- بدست آمد، می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه سبک دلبستگی ایمن بر گرایش به خودکشی تأیید نمی‌شود. تأثیر غیرمستقیم سبک دلبستگی اجتنابی بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت اجتماعی ادراک شده با ضریب مسیر ۰/۰۷۶ و مقدار آماره تی ۲/۷۳۸ تأیید شد. همچنین تأثیر کل مسیر سبک دلبستگی اجتنابی بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت اجتماعی ادراک شده ۰/۰۶۹ بدست آمد، می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه سبک دلبستگی اجتنابی بر گرایش به خودکشی تأیید می‌شود. تأثیر غیرمستقیم سبک دلبستگی اضطرابی بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت

اجتماعی ادراک شده با ضریب مسیر $0/047$ و مقدار آماره تی $2/422$ تأیید شد. همچنین تأثیر کل مسیر سبک دلبستگی اضطرابی بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت اجتماعی ادراک شده $0/15$ بدست آمد، می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه سبک دلبستگی اضطرابی بر گرایش به خودکشی تأیید نمی‌شود. همچنین تأثیر غیرمستقیم صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت اجتماعی ادراک شده با ضریب مسیر $0/026$ و مقدار آماره تی $1/671$ تأیید نشد. همچنین تأثیر کل مسیر صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی از طریق حمایت اجتماعی ادراک شده $0/107$ بدست آمد، می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی تأیید نمی‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف پیش‌بینی افکار خودکشی بر اساس سبک‌های دلبستگی و صفات تاریک شخصیت با میانجی‌گری حمایت اجتماعی ادراک شده انجام شد، نتایج نشان داد که سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی و نیز صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی تأثیر معناداری ندارند. اما حمایت اجتماعی ادراک شده بر گرایش به خودکشی تأثیر منفی و معناداری دارد. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های ذن جی، ژنگ و وانگ (۲۰۲۰)؛ لین و همکاران، (۲۰۲۰)؛ اسپارکس، میچل و لداک (۲۰۲۳)؛ هو و همکاران (۲۰۲۳)؛ لی، تسانگ، لی، فیلیپس و کلایمن (۲۰۲۰)؛ مسمیت، کلیمن، گلن، میلر و ناک (۲۰۱۹)؛ وان و همکاران (۲۰۲۲)؛ گیجنز و همکاران (۲۰۲۱)؛ لئو و همکاران (۲۰۲۱)؛ رستمی و منصوری (۱۴۰۳) همسو می‌باشد و با نتایج پژوهش‌های موانیا، اوینو و کیماتو (۲۰۲۳)؛ ژانگ، لی، چن، ایوالدز کویست و لیو (۲۰۱۷)؛ روحانی و اسماعیلی (۲۰۲۰)؛ کمپوس و ماسکوتا (۲۰۱۴)؛ اوزر، بیلدیریم و ارکوچ (۲۰۱۵)؛ اگولد، لیک، کلینمن، گالفالوی، چاودری و مدنیک (۲۰۱۸)؛ بروجرودی، کیمیایی، یزدی و صفا (۲۰۱۹)؛ وانگ، گئو، ژو، شن و یوو (۲۰۲۳) همسو نمی‌باشد. در تبیین نتیجه به‌دست‌آمده می‌توان گفت، دلبستگی ایمن، پایگاه مستحکمی برای نوجوانان ایجاد می‌کند که سبب ایجاد پاسخ‌های سازگارانه با محیط اطرافش می‌شود. برای داشتن احساس ایمنی، تحول سالم و غیر مرضی در فرد ضروری است و مانند تکیه‌گاه مستحکم عمل می‌کند که نوجوان را برای مقابله با مشکلات و مصائب زندگی آماده می‌سازد، خودکشی می‌تواند شکل نهایی کاهش روابط عاطفی نزدیک باشد که افراد وابسته کاملاً از آن می‌ترسند. همچنین افرادی که سطوح بالاتری از دلبستگی اجتنابی دارند و از خود انتقاد بیشتری می‌کنند، برای محافظت از خود در مقابل طردشدن، گرایش بیشتری به خودکشی دارند. انتقاد از خود باعث می‌شود که فرد به‌نوعی دچار ادراک منفی در مورد خود شود و در زمان برخورد با شرایط تنش‌زا، کنترل هیجانی خود را از دست می‌دهد، در نتیجه تصمیماتی اتخاذ می‌کند که معمولاً منجر به آسیب به خود می‌شود. همچنین افراد مبتلا به سبک ناایمن اضطرابی و خود منتقد در مورد روابطشان دائماً دل‌مشغولی دارند، مدام ارزشیابی منفی از خود می‌کنند، اشتغال ذهنی مداوم در مورد انجام کارهایشان دارند و به طور مکرر نگرش منفی نسبت به عملکرد خود و دیگران دارند، مسئولیت‌ها را به‌سختی می‌پذیرند و به‌راحتی شانه خالی می‌کنند، این افراد در مواجهه با وضعیت‌های ناکام‌کننده بیشتر افکار افسردگی دارند و افکار خودکشی در این افراد نمود بیشتری پیدا می‌کند. همچنین حمایت اجتماعی کافی به‌عنوان یک عامل بازدارنده در برابر اقدام به خودکشی عمل کند.

رود (۱۹۹۰)، مطرح کرد که حمایت اجتماعی ممکن است از طریق کاهش آثار منفی استرس‌های زندگی میزان احتمال اقدام به خودکشی را کاهش دهد تا جایی که ارائه سطح رقابت و مناسب حمایت‌های اجتماعی تأثیر استرس‌های زندگی را به حداقل کاهش دهد. حمایت خانوادگی می‌تواند به‌عنوان سپری در مقابل افکار و رفتارهای خودکشی‌گرایانه عمل کند. کارکرد

بد خانواده به‌ویژه حمایت هیجانی و حوادث منفی زندگی منجر به رفتارهای خودکشی می‌شود. علاوه بر این داشتن روابط با همسالان، همسایه‌ها و دوستان منجر به کاهش افکار مربوط به خودکشی گردد. حمایت همسالان اثرات منفی حاصل از فشار خانواده و افسردگی و اضطراب را کاهش می‌دهد. در بعد حمایت فرد خاص نیز، حمایت فرد خاص می‌تواند به‌عنوان یک عامل محافظت‌کننده عمل نماید، به‌عنوان مثال یک همسر خوب، یک مشاور مجرب و مواردی از این قبیل می‌توانند در مواقع بحران به یاری فرد شتافته و با ارائه حمایت‌های عاطفی و روانی او را از کشیده شدن به‌سوی رفتارهای خودکشی‌گرایانه بازدارند.

افراد ماکیاوول فاقد راهبردهای مؤثر و سازگارانه برای مقابله با تکان‌ها بوده که موجب می‌شود در موقعیت‌های فشارزا یا موقعیت‌هایی که فرد باید دست به انتخاب و تصمیم بزند به رفتارهایی متوسل گردد که در آنها نفع دیگران و جامعه در نظر گرفته نشود و محور خواست و سود شخصی باشد. افرادی با این ویژگی شخصیتی بیشتر به رفتارهای پرخطری مانند تقلب، زورگویی، سوءاستفاده از دیگران در روابط شخصی، کلاهبرداری، جرائم مالی، بی‌اخلاقی و عدم توجه به هنجارها، تقلب و دزدی علمی، دروغ‌گویی و خود ارتقایی در فضاهای مجازی، پرخاشگری رابطه‌ای و خیانت در روابط و تعهدات بین‌فردی دست می‌زنند. افراد جامعه‌ستیز نیز دارای ویژگی‌هایی مانند غیرقابل اعتماد بودن، فقدان همدلی، گرایش‌های ضداجتماعی، بدخواهی و کینه‌جویی اجتماعی، پرخاشگری، تکانشگری و خطرجویی، خودکنترلی پایین، سوءمصرف مواد و مصرف الکل همراه هستند که زمینه را برای گرایش فرد به رفتارهای نابهنجار اجتماعی و رفتارهای پرخطر فراهم می‌کنند. در توجیه بروز رفتارهای پرخطر در این افراد می‌توان به ویژگی‌های بنیادین این نوع صفت شخصیتی اشاره کرد. این افراد در بخش‌هایی از مغز که به پردازش و تنظیم عواطف و رفتار عاطفی (مانند آمیگدال و سیستم لیمبیک) اختصاص دارد، دچار کاستی و بد کارکردی هستند. براین‌اساس، این صفت تاریک شخصیتی، به‌موجب سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد با هیجانات منفی زمینه را برای گرایش به رفتارهای پرخطر تسهیل می‌کنند. که در این میان حمایت اجتماعی – ادراک شده، عواطف و هیجان‌های منفی را کاهش داده و به واسطه افزایش خودکارآمدی و حرمت خود، توانایی برخورد با مشکلات و به‌تبع آن رضایت از زندگی را افزایش می‌دهد. به اعتقاد ماریانی و همکاران (۲۰۱۷) حمایت اجتماعی کافی، دلبستگی مثبت و محبت با خانواده، دوستان و افراد مهم، به ایجاد بهزیستی روان‌شناختی مثبت در بین بزهکاران کمک می‌کند؛ به‌طوری‌که اعتمادبه‌نفس آنها افزایش یافته و نگرش بهتری نسبت به دیگران خواهند داشت؛ بنابراین، باتوجه به اثراتی که حمایت اجتماعی بر سلامت روان دارد، می‌توان گفت که اگر افراد، حمایت اجتماعی کمتری را دریافت یا درک کنند، احتمالاً دیگران و خود را مورد آزار و اذیت قرار میدهند؛ بنابراین ادراک حمایت اجتماعی به‌عنوان یک میانجی با کاهش تأثیرات نامطلوب ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی ناایمن به بهبود سلامت و بهزیستی روانی فرد کمک کرده و احتمال گرایش به خودکشی را نیز کاهش دهد.

محدود بودن این پژوهش به دانشجویان دانشگاه فرهنگیان کردستان باعث می‌شود تا در تعمیم نتایج آن به گروه‌های دیگر و یا استان‌ها و شهرهای دیگر با احتیاط عمل نماییم؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهشی مشابه این مطالعه روی دانشجویان در سایر دانشگاه‌ها و شهرهای دیگر انجام گیرد و نتایج آن با یافته‌های پژوهش حاضر مقایسه شود. کاربرد عملیاتی این یافته می‌تواند تدوین برنامه‌های آموزشی در چارچوب روابط والد – فرزندی و آموزش اهمیت تعاملات اولیه دوران کودکی با مراقبان اصلی، به والدین و مراقبان باشد. در مورد سبک‌های دلبستگی باتوجه به متفاوت بودن نمرات نوجوان عادی و نوجوانان خود جرحی کننده بایستی مشاوران و روان‌شناسان اطلاعات لازم را در زمینه‌ی سبک‌های دلبستگی ایمن در اختیار والدین قرار دهند. همچنین تدوین برنامه‌های پیشگیری با استفاده از ارزیابی این دو فاکتور در نوجوانان می‌تواند در شناسایی به‌موقع نوجوانان در معرض آسیب و انجام مداخلات لازم قبل از بروز صدمات غیرقابل جبران بسیار بااهمیت باشد. حمایت‌های اجتماعی

در اشکال مختلف آن (خانوادگی، دوستان و فرد خاص) از عوامل محافظت‌کننده در برابر رفتارهای خودکشی‌گرایانه به شمار می‌روند. همچنین سیستم‌های آموزشی باید تلاش نمایند تا فضایی مناسب برای رشد و پیشرفت جوانان و نیز حمایت اجتماعی لازم را برای آنها فراهم نمایند تا منجر به کاهش اثرات نامطلوب ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های نایمن و اجتنابی را کاهش دهند و به این طریق به کاهش آمار خودکشی کمک نمایند.

مشارکت نویسندگان

نویسنده شخصاً تمامی مراحل پژوهش را انجام داده است.

تعارض منافع

این مقاله هیچ تعارض منافی ندارد.

منابع

- افزاری زاده، فیض اله، بقولی، حسین، جاویدی، حجت اله، سهرابی، نادره. (۱۴۰۲). پیش‌بینی گرایش به خودکشی بر اساس تکانش‌گری و تنظیم هیجان در نوجوانان شهر یاسوج. *مجله مطالعات ناتوانی*. ۱۳(۳): ۷-۱. <https://jdisabilstud.org/article-1-2669-fa.html>
- انیسی، جعفر، فتحی آشتیانی، علی، سلیمی، سیدحسین و احمدی، خدابخش. (۱۳۸۴). ارزیابی و روایی مقیاس افکار خودکشی بک (BSSI) در سربازان. *طب نظامی*. ۷(۱): ۳۳-۳۷.
- بخشی پور رودسری، عباس، حانیه فقیه، (۱۴۰۲). بررسی رابطه سه‌گانه تاریک شخصیت و افکار خودکشی: مدل میانجی‌گری بیگانگی اجتماعی، *مجله راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی*. ۶(۲۰): ۲۱۶-۲۲۴. <https://www.magiran.com/p2707476>
- پاکدامن، شهلا. (۱۳۹۷). بررسی رابطه دلبستگی و جامعه‌پذیری در جوانان، دکتری. پایان‌نامه، دانشگاه تهران.
- رستمی فاطمه، منصوری احمد. (۱۴۰۳). نقش تعدیل‌کننده حمایت اجتماعی در رابطه بین پریشانی روان‌شناختی و خودزنی غیر خودکشی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه*. ۱۲(۱): ۸۰-۹۰. <http://jms.thums.ac.ir/article-1-1279-fa.html>
- رستمی، صباح و احمدنیا، شیرین. (۱۳۹۰). تعیین سهم مؤلفه‌های حمایت اجتماعی ادراک شده در پیش‌بینی سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان شهر جوانرود سال ۱۳۸۹. *پژوهش اجتماعی*. ۴(۱۱): ۱۲۹-۱۴۷. <https://sid.ir/paper/164879/fa>
- سلیمی عظیمه، جوکار، بهرام، و نیک‌پور، روشنک. (۱۳۸۸). ارتباطات اینترنتی در زندگی: بررسی نقش ادراک حمایت اجتماعی و احساس تنهایی در استفاده از اینترنت. *مطالعات روان‌شناختی*. ۵(۳): ۸۱-۱۰۲. <https://sid.ir/paper/67702/fa>
- صمدی فرد، نسیم، صمدی فرد، حمیدرضا، رستمی، نرگس. (۱۴۰۳). افکار خودکشی در دانش‌آموزان و نقش تکانش‌گری، صفات تاریک شخصیت، حمایت اجتماعی ادراک شده و حساسیت اضطرابی در تبیین آن. *تحقیقات علوم رفتاری*. ۲۲(۴): ۷۱۳-۷۰۲. <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-1846-fa.html>
- عرب، علی، زراعتکار مکی، مرضیه، افتخاری کنزرقی، فرزانه، افشارپور، پریا. (۱۴۰۳). پیش‌بینی افکار خودکشی بر اساس دشواری تنظیم هیجان و حمایت اجتماعی ادراک شده در دانش‌آموزان متوسطه. *فصلنامه ایده‌های نوین روان‌شناسی*. ۱۴۰۳؛ ۲۰(۲۴): ۱۳-۱۰. <http://jnip.ir/article-1-1093-fa.html>
- قمرانی، امیر، صمدی، مریم، تقی نژاد، محدثه و شمسی، عبدالحسین. (۱۳۹۴). شاخص‌های روان‌سنجی مقیاس شخصیت تاریک در دانشجویان. *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*. ۶(۲۰): ۷۳-۸۵. <https://sid.ir/paper/227612/fa>

- محمودی، هیوا. (۱۳۹۸). رابطه سبک‌های دلبستگی و گرایش به خودکشی با نقش تعدیل‌کنندگی خودانتقادی و وابستگی در دانشجویان. *مجله روان‌شناسی*، ۳۳(۴ (پیاپی ۹۲))، ۴۲۴-۴۳۹. <https://sid.ir/paper/54442/fa>
- Abell, L. , Brewer, G. , Qualter, P. , & Austin, E. (2016). Machiavellianism, emotional manipulation, and friendship functions in women's friendships. *Personality and Individual Differences*, 88, 108-113. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.09.001>
- Assari, S., Boyce, S., Bazargan, M. , & Caldwell, C. H. (2020). African Americans' diminished returns of parental education on adolescents' depression and suicide in the -Adolescent Brain Cognitive Development (ABCD) study. *European journal of investigation in health, psychology and education*, 10(2) , 656-668. <https://doi.org/10.3390/ejihpe10020048>
- Bader, M., Hartung, J., Hilbig, B. E., Zettler, I., Moshagen, M., & Wilhelm, O. (2021). Themes of the dark core of personality. *Psychological Assessment*, 33(6), 511. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/pas0001006>
- Boroujerdi, F. G., Kimiaee, S. A., Yazdi, S. A. A., & Safa, M. (2019). Attachment style and history of childhood abuse in suicide attempters. *Psychiatry research*, 271, 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.11.006>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss*: Vol. 1 Attachment. Basic books.
- Campos, R.C, Mesquita, C. (2014). Testing a model of suicidality in community adolescents: a brief report. *J. Child Adolescent Behav.* 3(147):34-56. 10.4172/2375-4494.1000147
- Coiro, M. J., Bettis, A. H., & Compas, B. E. (2017). College students coping with interpersonal stress: Examining a control-based model of coping. *Journal of American college health : J of ACH*, 65(3), 177-186. <https://doi.org/10.1080/07448481.2016.1266641>
- Coppersmith, D. D., Kleiman, E. M., Glenn, C. R., Millner, A. J., & Nock, M. K. (2019). The dynamics of social support among suicide attempters: A smartphone-based daily diary study. *Behaviour research and therapy*, 120, 103348. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2018.11.016>
- Furnham, A., Hyde, G., & Trickey, G. (2013). The values of work success. *Personality and Individual Differences*, 55(5), 485-489. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2013.04.016>
- Ghanbari B, Malakouti SK, Nojomi M, Alavi K, Khaleghparast S. (2015). Suicide Prevention and Follow-Up Services: *A Narrative Review. Glob J Health*. Sep 28;8(5):145-53. PMID: 26652085; PMCID: PMC4877223. doi: 10.5539/gjhs.v8n5p145.
- Gould, M. S., Lake, A. M., Kleinman, M., Galfalvy, H., Chowdhury, S., & Madnick, A. (2018). Exposure to Suicide in High Schools: Impact on Serious Suicidal Ideation/Behavior, Depression, Maladaptive Coping Strategies, and Attitudes toward Help-Seeking. *International journal of environmental research and public health*, 15(3), 455. <https://doi.org/10.3390/ijerph15030455>
- Guha M. (2017). The international handbook of suicide prevention. *Ref Rev* 2017;31:29-30. 29-30. DOI:10.1108/RR-03-2017-0077
- Hu, F. H., Zhao, D. Y., Fu, X. L., Zhang, W. Q., Tang, W., Hu, S. Q.,... & Chen, H. L. (2023). Effects of social support on suicide-related behaviors in patients with severe mental illness: a systematic review and meta-analysis. *Journal of affective disorders*, 328, 324-333. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.02.070>
- Jia, X., Wang, Q., & Lin, L. (2020). The relationship between childhood neglect and malevolent creativity: The mediating effect of the dark triad personality. *Frontiers in Psychology*, 11, 613695. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.613695>
- Johnson, D, M. (2019). *The Relationship between Compassion Fatigue and Self-Transcendence among Inpatient Hospice Nurses*. Dissertation for the degree of Nursing Practice, Walden University.
- King CA, Grupp-Phelan J, Brent D, Dean JM, Webb M, Bridge JA, et al. (2019). Predicting 3-month risk for adolescent suicide attempts among pediatric emergency department patients. *J Child Psychol Psychiatr*. 2019;60(10):1055-64. <https://doi.org/10.1111/jcpp.13087>
- Lee, S., Tsang,, A., Li, X.Y., phillips, M.R., & Kleinman, A. (2020) Attitudes toward suicide among Chinese people in Hong kong. *suicide life threat behave*, 37(5):565-575. <https://doi.org/10.1521/suli.2007.37.5.565>

- Lin, J., Su, Y., Lv, X., Liu, Q., Wang, G., Wei, J., & Si, T. (2020). Perceived stressfulness mediates the effects of subjective social support and negative coping style on suicide risk in Chinese patients with depressive disorder. *Journal of affective disorders*, 265, 32-38. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.01.026>
- Liu, X., Yang, Y., Liu, Z. Z., & Jia, C. X. (2021). Longitudinal associations of nightmare frequency and nightmare distress with suicidal behavior in adolescents: mediating role of depressive symptoms. *Sleep*. *zsaa130Suicidality in Pregnant Women*. 44(1), <https://doi.org/10.1093/sleep/zsaa130>
- Maneiro, L., López-Romero, L., Gómez-Fraguela, J. A., Cutrín, O., & Romero, E. (2019). Pursuing the Dark Triad: Psychometric properties of the Spanish version of the Dirty Dozen. *Journal of Individual Differences*, 40(1), 36–44. <https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000274>
- Mao Y, Liu L, Lu Z, Wang W.(2022). Relationships between Perceived Discrimination and Suicidal Ideation among Impoverished Chinese College Students: The Mediating Roles of Social Support and Loneliness. *Int J Environ Res Public Health*. 19(12): 7290. Doi:10.3390/ijerph19127290
- McCarthy, B., Trace, A., O'Donovan, M., Brady-Nevin, C., Murphy, M., O'Shea, M., & O'Regan, P. (2018). Nursing and midwifery students' stress and coping during their undergraduate education programmes: *An integrative review. Nurse education today*, 61, 197–209. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.11.029>
- McLarnon, J.W., Rima C., & Tarraf b. (2017). The Dark Triad: Specific or general sources of variance? *A bifactor exploratory structural equation modeling approach. Personality and Individual Differences*. 112, 67-73. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.02.049>
- Mwanja, J. M., Owino, W. O., & Kimatu, J. N. (2023). Attachment styles as predictors of suicidal behavior in school going adolescents. <https://www.iprjb.org/journals/index.php/IJP/article/view/2049>
- Özer, Ü., Yildirim, E. A., & Erkoç, Ş. N. (2015). Relationship of Suicidal Ideation and Behavior to Attachment Style in Patients with Major Depression. *Noro psikiyatri arsivi*, 52(3), 283–288. <https://doi.org/10.5152/npa.2015.7459>
- Rohani, F., & Esmaeili, M. (2020). Psychological factors of vulnerability to suicide ideation: Attachment styles, coping strategies, and dysfunctional attitudes. *Journal of education and health promotion*, 9. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_260_19
- Scardera, S., Perret, L. C., Ouellet-Morin, I., Gariépy, G., Juster, R. P., Boivin, M.,... & Geoffroy, M. C. (2020). Association of social support during adolescence with depression, anxiety, and suicidal ideation in young adults. *JAMA network open*, 3(12), e2027491-e2027491. doi:10.1001/jamanetworkopen.2020.27491
- Silva C, McGovern C, Gomez S, Beale E, Overholser J, Ridley J.(2023). Can I count on you? Social support, depression and suicide risk. *Clin Psychol Psychother*.30(6): 1407-15. DOI:10.1002/cpp.2883
- Sparks, S., Mitchell, S. M., & LeDuc, M. K. (2023). Association between perceived social support and suicide ideation distress among psychiatric inpatients: The role of thwarted interpersonal needs. *Journal of Clinical Psychology*, 79(5), 1467-1479. <https://doi.org/10.1002/jclp.23493>
- Stepp, S. D., Morse, J. Q., Yaggi, K. E., Reynolds, S. K., Reed, L. I., & Pilkonis, P. A. (2008). The role of attachment styles and interpersonal problems in suicide-related behaviors. *Suicide & life-threatening behavior*, 38(5), 592–607. <https://doi.org/10.1521/suli.2008.38.5.59216>
- Wan, L. P., Yang, X. F., Liu, B. P., Zhang, Y. Y., Liu, X. C., Jia, C. X., & Wang, X. T. (2022). Depressive symptoms as a mediator between perceived social support and suicidal ideation among Chinese adolescents. *Journal of Affective Disorders*, 302, 234-240 . <https://doi.org/10.1186/s12888-024-05941-7>
- Wang, C., Guo, J., Zhou, X., Shen, Y., & You, J. (2023). The Dark Triad traits and suicidal ideation in Chinese adolescents: Mediation by social alienation. *Journal of Research in Personality*, 102, 104332. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2022.104332>
- Wilson K, Van Doorn G, Dye J. (2023). Vulnerable dark traits mediate the association between childhood adversity and suicidal ideation. *Pers Individ Dif*. 2023; 202:111959. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111959>

- Zeng, H., Zheng, Z., & Wang, P. (2020). Characteristics of psychological crisis and its risk factors among adolescents in china. *Journal of Child and Family Studies*, 29(9), 2443-2452. DOI:10.1007/s10826-020-01773-7
- Zhu, X., Cheng, L., Zuo, S., Yao, K., & Wang, F. (2024). Paradise for the self-interested? The association between economic inequality and the Dark Triad. *Journal of Research in Personality*, 110, 104477. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2024.104477>
- Ainsworth, M.D.S., Blehar, M.C., Waters, E., & Wall, S.N. (2015). Patterns of Attachment: A Psychological Study of the Strange Situation (1st ed.). *Psychology Press*. <https://doi.org/10.4324/9780203758045>